

ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාලයන්හි පුටිකරණයේදී භාවිත සිංහල පුද්ගල නාම සහ ආයතන නාම පිළිබඳ සාධකාරී පාලනය (ශ්‍රී ලංකා විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාල සහ ජාතික පුස්තකාලය ආශ්‍රයෙනි.)

ඩබ්. එම්. ජී. කේ. විජේකෝන්

LISC / R / 80 / 98

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ සමාජීය විද්‍යා පීඨයේ පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යාව පිළිබඳ සමාජීය විද්‍යාපති පර්යේෂණ උපාධිය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලදී.

2000 සැප්තැම්බර්.

නිබන්ධ සාරාංශය

“ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාලයන්හි සුවිකරණයේදී භාවිත සිංහල පුද්ගල නාම සහ ආයතන නාම සාධකාරී පාලනය” (ශ්‍රී ලංකා විශ්ව විද්‍යාල පුස්තකාල සහ ජාතික පුස්තකාලය ආශ්‍රයෙනි) යන මාතෘකාව යටතේ විශ්ලේෂණාත්මකව කරුණු අධ්‍යයනය, මෙම පර්යේෂණයෙන් අපේක්ෂිත වේ.

මේ යටතේ සමීක්ෂිත ගැටලුව වනුයේ, ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාලයන්හි සුවිකරණය සඳහා සිංහල පුද්ගල නාම සහ ආයතන නාම ඇතුළු ශීර්ෂ පාඨ භාවිතයේ සාධකාරීත්වය ගිලිහී යාමයි. මේ අනුව පුස්තකාල තොරතුරු සඳහා ප්‍රවේශ යොමු ලෙස, සිංහල පුද්ගල නාම, ආයතන නාම භාවිතයේ සංකීර්ණතා, විෂමතා ගොඩ නැගී ඇත. එය පුස්තකාල තොරතුරු සොයා ගැනීම සහ සමුද්ධරණයෙහිලා මූලාශ්‍රයක් ලෙස, සුවිස උපයෝජනයේ කාර්යක්ෂමතාවය, කාර්යඵලදායීත්වය අවම කිරීමට බලපානු ලැබ ඇත. මෙය සුවිසේ අරමුණු සහ කාර්ය සාධනය අවම වීම පිළිබඳ තත්ත්වයකි.

උක්ත පර්යේෂණ ගැටලුවට අදාළව, තොරතුරු අධ්‍යයනය සඳහා, ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාල සහ ජාතික පුස්තකාල සුවිකරණ ක්‍රියාවලිය අධ්‍යයනයට යෙදුණි. මෙහිදී අදාළ පුස්තකාල සුවි, පුස්තකාල සුවිකරණ ක්‍රියාවලි නිරීක්ෂණය, සම්මුඛ සාකච්ඡා, ප්‍රාථමික සහ ද්විතීයික මූලාශ්‍ර, තොරතුරු ලබා ගැනීමේ ක්‍රමවේද ලෙස උපයෝජනය විය.

ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාලයන්හි සුවිකරණය සඳහා සිංහල පුද්ගල නාම, ආයතන නාම ශීර්ෂ භාවිතයේ සාධකාරීත්වය අවමවීමට බලපා හේතු සාධක ලෙස, හඳුනා ගන්නට යෙදුණු තත්ත්ව රාශියකි. පුද්ගල හා ආයතන නාම අක්ෂර වින්‍යාසය, විදේශීය පුද්ගල හෝ ආයතන නාම සිංහලයට පරිවර්තනයේ විවිධතා සහ සංකීර්ණතා, ශීර්ෂ පාඨ පද බෙදීම, අකාරාදී අනුක්‍රමය, පුද්ගල නාම මූල (Name element) විශ්ලේෂණය, ශීර්ෂ භාවිතයේ විවිධතා, සංකීර්ණතා, සංලේඛගත ශීර්ෂ ඉංග්‍රීසි අක්ෂරවලට අනුවර්තනය (Transliteration) යනාදී වශයෙන් ශීර්ෂපාඨකරණය සම්බන්ධ සුවිශේෂ ගැටලු රාශියක් හඳුනා ගැනීමට ඇත. දේශීය වශයෙන් පවතින බහු භාෂාමය හා බහු සංස්කෘතිකමය තත්ත්ව මත, සුවිකරණය සඳහා න්‍යාය භාවිතයේ ප්‍රායෝගික ගැටලු පැන නැගී ඇත.

පර්යේෂණානුගත උක්ත හේතු එල සම්බන්ධතා විශ්ලේෂණය මගින්, ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාලයන්හි සුවිකරණය සඳහා සිංහල පුද්ගල නාම සහ ආයතන නාම භාවිතයේ සාධිකාරීත්වය ගිලිහී ඇති බව පැහැදිලිව තිගමනය කළ හැකිය. මේ නිසා තොරතුරු සඳහා ප්‍රවේශ යොමු ලෙස, සිංහල පුද්ගල නාම හා ආයතන නාම භාවිතයේ සංකීර්ණතා සහ අභියෝගතා ගොඩ නැගී ඇත. එය පුස්තකාල තොරතුරු සොයා ගැනීම සහ සමුද්ධරණය සඳහා සුවිස උපයෝජනයේ කාර්යක්ෂමතාවය හා කාර්යඵලදායීත්වය අවම කරනු ලැබ ඇත. මේ අනුව ශීර්ෂ පාඨ භාවිතයේ සාධිකාරී පාලනයක් ඇති කර ගැනීම අනිවාර්ය අවශ්‍යතාවයක් ලෙස මෙයින් අවධාරණය කෙරේ.

මේ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාලයන්හි සුවිකරණය සඳහා ශීර්ෂ පාඨ භාවිතයේ සාධිකාරී ප්‍රතිපත්තියක් ඇති කර ගැනීම, මෙම ගැටලුවෙහිලා මූලික විසදුම බව පෙනේ. ඒ අනුව සාධිකාරී පාලන ලැයිස්තු පවත්වා ගෙන යාම සහ නඩත්තු කිරීමේ අවශ්‍යතාවයන්, එය සමස්ත පුස්තකාල පද්ධතිය සමග පොදු හා සාපේක්ෂ විය යුතු බවත් මෙයින් ඇගයීමට ලක්වේ.

ශීර්ෂ පාඨ භාවිතයේ උද්ගත ගැටලු හා සාපේක්ෂව සාධිකාරීත්වයක් ගොඩ නගා ගැනීමෙහිලා, ආදේශනය කළ හැකි සාධිකාරී පාලන ක්‍රමවේද මින් නිර්දේශිත කෙරේ. එම ක්‍රමවේද සාධිකාරී පාලන ව්‍යුහයක් ගොඩ නගා ගැනීමෙහිලා මාර්ගෝපදේශ වනු ඇත.

සාධිකාරී පාලන ප්‍රතිපත්තිය ආදේශනයේදී, රාජ්‍යමය සහ පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යා ක්ෂේත්‍රයේ ආයතන, විද්වත් සංගම් ක්‍රියාකාරී සහභාගිත්වය මින් අවධාරණය කෙරේ. ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය, ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමය යනාදී ආයතනවල සාජු දායකත්වය මින් අපේක්ෂා කෙරේ.

ප්‍රකාශනගත සුවිකරණය (Cataloguing in Publication) ආශ්‍රයෙන්, ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන අවස්ථාවේදීම, සාධිකාරී සුවිකරණ දත්ත සම්පාදනය, සමස්ත පුස්තකාල පද්ධතියේ සුවිකරණ ක්‍රියාවලියේ සාධිකාරීත්වය ආරක්ෂා කිරීමට මහගු පිටු බලයක් වන බවද, මෙම පර්යේෂණයෙන් අවධාරණය වේ. මේ අනුව සුවිකරණය සඳහා ශීර්ෂ පාඨ භාවිතයේ සාධිකාරී පාලනයක් පවත්වා

ගෙන යාම කාර්යක්ෂම කාර්යසාධනදායී පුස්තකාල සේවාවකට පසුබිම වනු ඇත.